

Nr 133.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående rätt för förra folkskollärarinnan Anna Fredrika Ljungberg till viss tjänstårsberäkning för pension; given Stockholms slott den 25 februari 1929.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts,
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Cl. Lindskog.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1929.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSEMARK, JOHANSSON.

Departementschefen, statsrådet Lindskog anför härefter:

Hos Kungl. Maj:t har förra lärarinnan vid Stockholms stads folkskolor Anna Fredrika Ljungberg anhållit, att vid pensionsberäkning för henne såsom folkskollärarinna i Stockholms stads skoldistrikt måtte tillgodoräknas henne de sex fulla tjänstår, under vilka hon vid Palmgrenska samskolan i Stockholm tjänstgjort i klasserna över de förberedande.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, att sökanden, som är född den 4 september 1868, tjänstgjort som lärarinna vid Växjö elementarläroverk för flickor vårterminen 1893, vid Åhlinska skolan i Stockholm läsåret 1895/1896 och vid Palmgrenska samskolan i Stockholm läsåren 1895/

Rätt för förra
folkskollära-
rinnan Anna
Fredrika
Ljungberg
till viss
tjänstårs-
beräkning
för pension.

1901 samt därefter såsom lärarinna vid Stockholms stads folkskolor till och med den 3 september 1928, att hon erhållit avsked från sistnämnda befattning från och med den 4 september 1928, att statens pensionsanstalt genom beslut den 4 juli 1928 funnit henne berättigad att efter avgång från sin befattning tidigast den 4 september 1928 komma i åtnjutande av avkortad tjänstepension med $\frac{27}{33}$ av hel pensions belopp, 1,875 kronor, utgörande 1,534 kronor 9 öre, samt att Stockholms folkskoleledirektion genom beslut den 31 augusti 1928 förklarar henne berättigad att från och med den 1 oktober 1928 från kommunen uppbära avkortad tilläggspension, utgörande $\frac{27}{33}$ av hel sådan pension eller 941 kronor om året.

Skolöverstyrelsen har i utlåtande den 10 december 1928 anfört huvudsakligen följande:

Vid den tidpunkt, år 1901, då sökanden Anna Ljungberg från sin anställning vid Palmgrenska samskolan, ett privatläroverk, som ända från år 1890 åtnjutit statsunderstöd, övergick till folkskolan, var den för erhållande av hel pension bestämda pensionsåldern enligt bestämmelserna i då gällande reglemente för folkskollärarnas pensionsinrättning lägre än för närvarande (55 levnads- och 30 tjänstår), varjämte lärare kunde utan starkare begränsning kvarstå i tjänsten efter uppnådd pensionsålder, varigenom eventuellt för hel pension felande pensionsår kunde intjänas. Ljungberg hade sålunda goda utsikter att i folkskolans tjänst hinna intjäna erforderligt antal tjänstår för erhållande av hel pension. Förhoppningen härom gick emellertid om intet genom sedermera skedd ändring i pensionsreglementet, varigenom pensionsåldern höjdes och bestämmelserna om skyldigheten till avgång från tjänst blevo strängare.

Ansökningen går nu ut på, att de sex år, som fattas för sökanden i de för erhållande av hel pension erforderliga 33 tjänståren, måtte få ersättas med motsvarande antal år, som Ljungberg före sin övergång till folkskolan intjänat såsom ämneslärarinna vid Palmgrenska samskolan. Härvid är att märka, att, därest Ljungberg stått kvar vid nämnda samskola, hade hon enligt bestämmelserna i kungörelsen den 23 december 1910 (nr 145) angående pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid enskilda läroanstalter kommit att obligatoriskt tillhöra lärarinnornas pensionsanstalt. Enligt bestämmelser i nu gällande reglemente för statens pensionsanstalt, § 22, äger folkskollärarinna att såsom tjänstår för pension räkna sig till godo alla de tjänstår, hon intjänat för pension i, bland annat, nämnda lärarinnornas pensionsanstalt. Det vill sålunda synas, som om endast den omständigheten, att Ljungberg före år 1910 övergått till folkskolan, gjort att hon gått i mistning av de tjänstår vid Palmgrenska samskolan, vilka hon vid uppnådd pensionsålder skulle fått räkna sig till godo, därest övergången skett efter nämnda år.

Med hänsyn till vad sålunda anförts och då ett bifall till en fördelaktigare tjänstårsberäkning i detta enskilda fall, varför starka billighetsskäl tala, icke synes kunna medföra några betänkliga konsekvenser i fråga om avvikelser från nu stadgade grunder för folkskollärares tjänstårsberäkning i pensionshänseende, får skolöverstyrelsen tillstyrka den föreliggande ansökningen under hemställan, att Kungl. Maj:t täcktes för riksdagen framlägga proposition för syftemålets vinnande.

Statens pensionsanstalt har i utlåtande den 11 januari 1929 — med hänsyn till den av skolöverstyrelsen framhållna skärpning av villkoren för rätt till hel pension, som inträtt, sedan sökanden övergått till lärarinnetjänst vid folkskola — i likhet med skolöverstyrelsen tillstyrkt ansökningen.

Slutligen har *statskontoret* den 6 februari 1929 avgivit utlåtande i ärendet och därvid förklarat, att statskontoret, på grund av vad skolöverstyrelsen i ärendet meddelat och anfört, anslöte sig till skolöverstyrelsens tillstyrkande hemställan.

Departement-
schefen.

I likhet med de i ärendet hörda myndigheterna finner jag starka billighets- skäl tala för att här ifrågavarande lärarinna medgives rätt att för pension som folkskollärarinna tillgodoräkna sig tid, då hon tjänstgjort vid den sedan år 1890 statsunderstödda Palmgrenska samskolan. Såsom skolöverstyrelsen framhållit, har den omständigheten, att sökanden före år 1910 övergått till folkskolan, gjort, att hon gått i mistning av de tjänstår vid Palmgrenska samskolan i Stockholm, vilka hon vid uppnådd pensionsålder skulle fått räkna sig tillgodo, därest övergången skett efter nämnda år. Härtill kommer, såsom skolöverstyrelsen jämväl påpekat, att ett bifall till en fördelaktigare tjänstårsberäkning i detta enskilda fall icke synes kunna medföra några betänkliga konsekvenser i fråga om avvikelser från nu stadgade grunder för folkskollärares tjänstårsberäkning i pensionshänseende. Jag anser emellertid på enahanda grunder, som av mig anförts ifråga om ett till 1929 års riksdag avlämnat förslag angående tilläggspensioner åt vissa f. d. lärare och lärarinnor, att sökanden av de sex tjänståren vid Palmgrenska samskolan icke bör få tillgodoräkna sig mer än två tredjedelar, alltså fyra år, varigenom hennes pension skulle komma att uppgå till $\frac{31}{33}$ av hel pension.

I anslutning till vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att förra lärarinnan vid Stockholms folkskolor Anna Fredrika Ljungberg må för erhållande av pension från statens pensionsanstalt räkna sig tillgodo två tredjedelar av den tid, hon före sin övergång till folkskolan tjänstgjort såsom ämneslärarinna med full tjänstgöring vid Palmgrenska samskolan i Stockholm.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Lars Tunberg.